

Jacek
Sutryk

**CAŁY WROCŁAW
BLIŻEJ DOMU**

Publikacja sfinansowana przez KKW Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska

sutryk.pl

PROGRAM DLA WROCŁAWIA

Program dla wrocławianek i wrocławian

Kocham Wrocław. To moje miasto. Czuję się za nie odpowiedzialny. Chcę tutaj żyć. Myślę, że to uczucie do Wrocławia łączy wszystkich jego mieszkańców, wszystkich nas. Tych, którym podoba się miasto takie, jakim jest, ale też tych, którzy z miłości do Wrocławia oczekują poprawek i zmiany.

Chcę podzielić się z Państwem pewną wizją, programem dla wrocławianek i wrocławian. Wynika on z moich doświadczeń, z niezliczonych godzin rozmów z mieszkańcami wszystkich osiedli, z przedstawicielami różnych grup społecznych i wiekowych. Także z dogłębnym analiz, które od lat prowadzą eksperci, między innymi w ramach kolejnych Wrocławskich Diagnoz Społecznych. Z mieszkańcami rozmawiam już od ponad 12 lat. To dzięki nim usłyszałem ja-

kiego Wrocławia oczekują, o jakim Wrocławiu marzą, w jakim Wrocławiu będą po prostu czuli się dobrze i jakiego Wrocławia chcą dla kolejnego pokolenia.

Czujemy dumę, gdy czytamy artykuły mówiące o sukcesach Wrocławia, albo gdy nasi przyjaciele z innych miast mówią jak im się u nas podoba. Ale mieszkając tu na co dzień wiemy, że nasze miasto, nasz wspólny, piękny dom, nie jest związany na kokardkę. Jest jeszcze sporo do zrobienia.

Liczne środowiska społeczne i polityczne (w tym Koalicja Obywatelska, wraz z Platformą Obywatelską, Nowoczesną, Inicjatywą Polską, samorządowcy zebrani wokół Rafała Dutkiewicza, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Unia Europejskich Demokratów, Unia Pracy, ruch OK Wro-

claw) zdecydowały się współtworzyć ten pomysł na Wrocław. Razem z nimi jestem gotów współpracować z każdym, komu droga jest przyszłość naszego miasta. Wrocław nie jest dziełem prezydenta, polityków czy urzędników – ale wszystkich mieszkańców. Dlatego nasz projekt jest otwarty dla każdego, komu leży na sercu wspólna praca ponad politycznymi podziałami. To właśnie gminy i miasta są tak cenną – szczególnie w tych dniach – przestrzenią wspólną. To tutaj, niezależnie od politycznych sympatii jeździmy tymi samymi tramwajami, spacerujemy po tych samych parkach, spotykamy się na targowiskach, w kinach, teatrach czy pubach. Zależy mi na tym, aby w myśleniu o Wrocławiu zachować tę przestrzeń wspólną.

We Wrocławiu żyje się coraz lepiej. Najwyższy czas, byśmy odczuli to wszyscy. Wrocław jest też coraz piękniejszy i coraz lepiej zarządzany. Najwyższy czas, by było tak nie tylko wokół Rynku i w miejscach odwiedzanych przez turystów, ale na każdym osiedlu. Jeśli bogaci się całe miasto, powinien to odczuć każdy jego mieszkaniec. Jeśli Wrocław staje się coraz wygodniejszy, bez-

piecniejszy, otwarty – to powinno tak być w każdym miejscu.

Start w wyborach na prezydenta miasta traktuję jako naturalną kontynuację pracy dla Wrocławia. Chcę jeszcze silniej podzielić się odpowiedzialnością za miasto z mieszkańcami. Powinniśmy razem decydować o naszym domu, wspólnie go urządzać. Tylko w ten sposób zbudujemy nasze wspólne miasto. Prezentuję Państwu moją propozycję dla Wrocławia. Jestem otwarty do przedyskutowania jej, nie tylko podczas kampanii. Wierzę, że uda nam się ją zrealizować, bo budujemy na głębokim, stabilnym i dobrym fundamencie: kochamy Wrocław!

Cały Wrocław bliżej domu

Proponuję program na dziesięć lat. Moim priorytetem będzie przybliżenie Wrocławia mieszkańcom. Zakładam, że sytuacja ekonomiczna Wrocławia będzie porównywalna z dzisiejszą. I że w znacznie większym stopniu niż do tej pory będziemy umieli mobilizować zasoby niepubliczne dla wspólnego osiągania celów publicznych.

Zadbam o to, by tak właśnie było.

Oto moje główne propozycje:

- Kupię 220 nowych nowoczesnych, ekologicznych i klimatyzowanych autobusów oraz 120 nowych niskopodłogowych tramwajów. Zbuduję 15 km nowych tras tramwajowych. Stworzę całkiem nowe połączenia autobusowe. Docelowo wszystkie nowe autobusy i tramwaje powinny być niskopodłogowe i klimatyzowane. Skrócę czas przejazdu przez Wrocław. Będę budował nowe ulice łączące osiedla. Będę budował parkingi na osiedlach.
- Zdecydowanie zwiększę liczbę nowo budowanych mieszkań komunalnych. Wprowadzę nowe, bardziej efektywne i kompleksowe metody remontów kamienic. Będę rewitalizował kolejne podwórka, przestrzenie międzyblokowe i osiedla.
- Będę kontynuował prace przy modernizacji wrocławskich parków i zieleńców. Zbuduję lub zrewitalizuję 42 parki i zieleńce, równomiernie rozmieszczone po całym mieście.
- Poprawię wskaźniki czystości powietrza: po-

winniśmy mieć nie więcej, niż 35 dni w roku z przekroczeniami PM_{10} oraz średnioroczne stężenie $PM_{2.5}$ poniżej 100 proc. normy. Zdecydowanie postawię na rozbudowę sieci ciepłowniczej: będę podłączał do niej kolejne budynki komunalne.

- Stworzę trzy nowe tereny pod inwestycje i działalność gospodarczą, adresowane głównie do lokalnych przedsiębiorców.
- Nauczycielom zapewnię ulgi na usługi miejskie i bilety do miejskich instytucji.
- Dokonam zdecydowanych zmian w zasadach finansowania miejsc żłobkowych: wszyscy zainteresowani będą płacić tyle samo za miejsce w żłobku, niezależnie od tego, czy będzie to placówka miejska, społeczna czy prywatna. Wrocławską opiekę geriatryczną doprowadzę do standardów porównywalnych z niemieckimi: powinniśmy mieć ok. 2 geriatrów na 100 tys. mieszkańców oraz odpowiednią liczbę miejsc w domach opieki społecznej i w domach dziennego pobytu. Będę ciągle dostosowywał przestrzeń do potrzeb osób słabszych: nie może być tak, że ludzie starsi, dzieci, osoby z niepełnosprawno-

ściami mają problemy z korzystaniem z ulic, chodników, podwórz, parków.

- Wzmocnić Straż Miejską: pojawią się nowi strażnicy miejscy, przypisani do konkretnych osiedli. Zadbam o poprawę bezpieczeństwa dzieci i seniorów. Będę rozwijał sieć monitoringu miejskiego oraz zwiększał bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych i skrzyżowaniach.

Chcę łączyć osiedla między sobą, udrożniać połączenia drogowe, tramwajowe, piesze i rowerowe. Chcę, by sami mieszkańcy nie mieli żadnych przeszkód, by się ze sobą spotykać, bawić, współpracować. Marzy mi się miasto, w którym każde osiedle jest kompletne. I wszystkie najważniejsze usługi są bliżej domu. Będę rewitalizował stare i budował nowe centra osiedlowe (lokalny rynek z targowiskiem i usługami w parterach okalających go budynków), maksymalnie powiązane z przystankami komunikacji publicznej.

Zależy mi na tym, byśmy osiągnęli to wspólnie. Przekażę więcej kompetencji radom osiedli.

Zwiększę pulę pieniędzy w budżecie miasta na pomysły oddolne, także te zgłaszane przez rady osiedli. Będę współpracował ze spółdzielniami mieszkaniowymi. Będę współpracował z przedsiębiorcami – choćby uruchamiając partnerstwa publiczno-prywatne na rzecz celów publicznych. Będę rozwijał dotychczasową współpracę z organizacjami pozarządowymi i z aktywistami miejskimi. Będę współpracował z innymi instytucjami publicznymi, władzami państwowymi i samorządowymi: województwa, sąsiednich powiatów, gmin, a także z uczelniami wyższymi.

Umiem rozmawiać i uważnie słuchać. Jako dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego od wielu lat współpracuję z radami osiedli, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, przedsiębiorcami, klubami sportowymi, twórcami i instytucjami kultury. Na rzecz tegorocznych wyborów samorządowych zbudowałem szeroką i skuteczną koalicję obywatelską, opartą na wspólnych wartościach. Ta koalicja jest otwarta dla wszystkich, którym bliski jest nasz program.

Chcę, by rósł potencjał miasta. By Wrocław, funkcjonujące w nim firmy i jego mieszkańcy, coraz więcej zarabiali. Będę wspierał eksport naszych lokalnych produktów i usług. Będę poszerzał możliwości rozwoju wrocławskim firmom z różnych branż. Będę wspierał młodych, kreatywnych wrocławskich przedsiębiorców, zwłaszcza start-upy i innowacyjne technologie. Będę wspierał komercjalizację pomysłów wypracowywanych na naszych uczelniach. Będę dążył do zmniejszenia liczby formalności wymaganych przez Urząd Miejski. Zadbam, aby nie przepadła żadna złotówka z pieniędzy unijnych już przyznanych Wrocławowi oraz z tych, o które będziemy zabiegać.

Gwarantuję, że te wszystkie propozycje będą nie tylko realizowane, ale będą również wzajemnie się wzmacniały. Jakość życia, edukacja, ekonomia, środowisko czy przestrzeń są ze sobą z związane. Budowa nowego osiedla nie ma większego sensu, jeśli nie jest ono wyposażone w dobry dojazd, przedszkole oraz zaplecze oświatowe i rekreacyjne. Całe miasto pogrąży się w niepotrzebnym chaosie, jeśli nie

połączymy naszych najważniejszych celów – jak transport publiczny, walka ze smogiem czy mieszkalnictwo – we wspólne projekty.

Jestem gotowy wspólnie z Wami odpowiedzieć na te wyzwania. Jestem do tego dobrze przygotowany. Jestem jednym z autorów przyjętej niedawno Strategii Wrocław 2030. Brałem udział w pracach nad nowym studium przestrzennym miasta. Jestem współautorem miejskich strategii sektorowych – poświęconych kulturze, rozwiązywaniu problemów społecznych, współpracy z organizacjami pozarządowymi. W moim programie rozwijam i wypełniam konkretnymi propozycjami tematy, które zostały zapowiedziane w tych dokumentach. Potrzebuję Waszego zaangażowania i wsparcia.

1. O sprawnym transporcie

Nasz Wrocław będzie miastem szybkiego i wygodnego transportu publicznego. **Udrożnienie wrocławskiego układu transportowego i usprawnienie komunikacji publicznej** to moje priorytety inwestycyjne.

Chcę przede wszystkim przekonać wrocławianki i wrocławian do szybkiej, bezpiecznej i czystej komunikacji publicznej. Nie zamierzam utrudniać życia kierowcom. **Poprawię warunki i zasady parkowania aut**, dbając jednocześnie o bezpieczeństwo pieszych i środowiska.

Najpilniejsze jest **stałe odnawianie taboru**. Systematyczne zakupy nowoczesnych, niskopodłogowych i klimatyzowanych tramwajów i autobusów, także z napędem elektrycznym –

to najważniejszy element poprawiania kondycji komunikacji i jakości środowiska w mieście. Dzięki zwiększeniu liczby taboru, zwiększy się też częstotliwość jego kursowania do osiedli.

Modernizacji i rozbudowy wymaga sieć tramwajowa i jej integracja z siecią autobusową i kolejową. Muszą powstać nowe wydzielone torowiska i buspasy.

Dojeżdżający samochodami mieszkańcy podwrocławskich miejscowości muszą mieć alternatywę komunikacyjną w postaci pociągów. Razem z Marszałkiem Województwa będę zabiegał o środki zewnętrzne na realizację naszego wspólnego marzenia – **Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej**, z szybkimi i punktualnymi połączeniami kolejowymi, na których pojawiają

się nowe, wygodne przystanki. W najbliższym otoczeniu pętli i węzłów przesiadkowych będę budować publiczne parkingi „Parkuj i Jedź”.

Rozbudowy i modernizacji wymaga układ drogowy we Wrocławiu. Główne zadania to rozbudowa obwodowego układu komunikacyjnego (obwodnica Wschodnia i most na Wielką Wyspę). W centrum – przebudowa układu komunikacyjnego na placu Społecznym. Budowa nowych połączeń komunikacyjnych pomiędzy osiedlami. Także północny odcinek Obwodnicy Śródmiejskiej, obwodnica Psiego Pola, ulica łącząca Jagodno z Wojszycami.

Moim celem jest **budowa we Wrocławiu zrównoważonego systemu transportu miejskiego, godzącego różne środki komunikacji**. Szansę na pozyskanie dodatkowych pieniędzy na realizację projektów transportowych dałaby Ustawa Metropolitalna, dlatego wraz z Marszałkiem Województwa będę zabiegał o jej przyjęcie i wdrożenie.

Wiele projektów zgłaszanych do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego dotyczy budowy nowych tras rowerowych oraz stanowisk dla rowerów i z rowerami miejskimi. Gorąco popieram te projekty, gdyż sam często jeżdżę na rowerze i też chcę bezpiecznie dojechać nim w każde miejsce Wrocławia.

Będę pamiętał o pieszych. Będę konsekwentnie przebudowywał chodniki i przejścia piesze, w pierwszej kolejności w miejscach niebezpiecznych. Połączę wszystkie wrocławskie osiedla chodnikami i ścieżkami dla pieszych.

Nasz Wrocław będzie miastem dobrze skomunikowanym.

Dlatego:

- Kupię 220 nowoczesnych, ekologicznych i klimatyzowanych autobusów oraz 120 niskopodłogowych tramwajów.
- Osiągnę założony we Wrocławskiej Polityce Mobilności wskaźnik udziału transportu nie-samochodowego w całym transporcie: 65

proc. Zwiększę udział miejskich autobusów i tramwajów – z 31 proc. do 40 proc.

- Zrealizuję Wrocławski Program Tramwajowy. Zbuduję nowe trasy tramwajowe na: Nowy Dwór, Popowice, Swojczyce, Ołtaszyn, Jagodno, Muchobór Wielki, Maślice i Bartoszowice. Znacznie poprawię dostępność komunikacyjną Psiego Pola.
- Wraz z Marszałkiem Województwa będę zabiegał o środki zewnętrzne na budowę Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej.
- Uruchomię autobusową linię okólną łączącą osiedla Wrocławia. Wraz z mieszkańcami i ekspertami chcę przeanalizować różne warianty przebiegu tej linii, lokalizacji przystanków oraz zagospodarowania ich otoczenia. Wzmocnię ją siecią mniejszych, międzyosiedlowych linii – m.in. na Wielkiej Wyspie, na Grabiszynie, na Psim Polu i na Partynicach.
- Wprowadzanie autobusów elektrycznych rozpocznę od linii pospiesznych. Z czasem linie te będą obsługiwane wyłącznie przez takie właśnie pojazdy.
- Bezzwłocznie naprawię wszystkie główne

- usterki na torowiskach tramwajowych.
- Przebuduję kolejną część torowisk tak, by mogły po nich jeździć autobusy, taksówki, motocykle, karetki pogotowia i wozy bojowe straży pożarnej.
 - Będę współpracować z Marszałkiem Województwa, by zwiększyć wykorzystanie sieci kolejowej na potrzeby sprawnego poruszania się po Wrocławiu – np. na Psie Pole czy Brochów.
 - We współpracy z uczelniami wprowadzę zachęty, by studenci chętniej korzystali z komunikacji miejskiej kosztem własnych aut.
 - Zbuduję nowe połączenia drogowe: Aleję Wielkiej Wyspy, z mostem łączącym Krzyki z Biskupinem i Sępolnem; północny odcinek Obwodnicy Śródmiejskiej – od Żmigrodzkiej do Sobieskiego; obwodnicę Psiego Pola (Nowolitewską); ulicę łączącą Jagodno z Wojszycami. Rozpocznę prace nad tzw. Trasą Czeską (obwodnica Oporowa z rejonu FAT do Osi Inkubacji). Będę wspierał stopniowe przekształcanie rejonu Dworca Świebodzkiego w ważny węzeł komunikacji publicznej. Połączę Tęczową z Góralską, (a w przyszłości Szpitalną z pl. Strzegomskim) – w ten sposób odkorkuję rejon Dworca Świebodzkiego i dam pierwszeństwo komunikacji publicznej.
 - Wyremontuję co najmniej 250 km wrocławskich ulic, w pierwszej kolejności: Powstańców Śląskich, Gajowicką, Zaporoską, Tęczową i Szpitalną, Kamienną, Pomorską, Komandorską, Zielińskiego, Nowowiejską, Słowiańską, Kościuszki, Poznańską. Przy okazji tych prac wyremontowanych zostanie 61 tysięcy metrów kwadratowych chodników i ścieżek osiedlowych. Każda z takich inwestycji będzie projektowana z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
 - Wybuduję 100 kilometrów nowych ścieżek rowerowych spinając je w spójny system. Stale też będę inwestował w te już istniejące.
 - Wraz z Marszałkiem Województwa dokonczę budowę Wschodniej Obwodnicy Wrocławia.
 - Zaproponuję koncepcję nowego portu miejskiego.
 - Nie będę wprowadzał utrudnień dla kierowców, bez jednoczesnej alternatywy w postaci usprawnienia komunikacji publicznej. Skupię się na likwidacji zbędnych utrudnień dla kierowców, powodujących korki. Tam gdzie to zasadne będę upłylniać ruch wprowadzając „zieloną falę”.
 - Zbuduję już rozpoczętą sieć parkingów „Parkuj i Jedź”. Po wybudowaniu 13 parkingów w 11 lokalizacjach w 2018 r., zrealizuję 40 kolejnych takich obiektów. Będę tworzył nowe miejsca parkingowe na osiedlach, w tym parkingi wielopoziomowe – zawsze w sąsiedztwie przystanków transportu publicznego. Będę tworzył parkingi dla motocykli i skuterów.
 - Będę wspierał elektromobilność.

2. O nowych mieszkaniach i dobrej przestrzeni

Przestrzeń Wrocławia jest jak powierzony nam organizm. Mamy obowiązek dbać o każdą jego część i każdy organ, żeby prawidłowo funkcjonował dzisiaj i w przyszłości. Musimy go odpowiedzialnie rozwijać na miarę naszych potrzeb, możliwości i cywilizacyjnych wyzwań, aby w każdej najmniejszej części był przestrzenią przyjazną dla ludzi.

Zadbam, żeby już na etapie projektowania miejscowe plany przestrzenne były udostępniane i szeroko konsultowane z mieszkańcami. Tak, aby każdy z nas mógł wyrazić swoją opinię o tym, co może być budowane w jego okolicy.

Zgadzam się, że nowe osiedla bywają niewydolne komunikacyjnie i miewają ubogie przestrze-

nie publiczne. Nasze planowanie przestrzenne musi temu zapobiegać. Chcę, by Wrocław był miastem modelowej przestrzeni.

W planach przestrzennych będą zapewnione **miejsca na sport i rekreację**.

Z odpowiedzialnością, równą trosce o miejską zieleni i środowisko naturalne, dbać będę o za-
bytki. Powstanie stały program rewitalizacji kamienic i odnawiania starej tkanki miejskiej. Podejmę zdecydowaną walkę z zaniedbaniami infrastrukturalnymi na starych i nowych osiedlach, zwłaszcza w zakresie porządkowania podwórek i udostępniania miejsc parkingowych.

Przyjazna **przestrzeń miejska musi być wolna od barier** i dostępna dla rodziców z małymi

dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Wraz z partnerami społecznymi będę prowadzić stały audyt dostępności obiektów oraz systemów użyteczności i komunikacji publicznej. Wszystkie budynki, w których mieszczą się siedziby departamentów, wydziałów i biur urzędu miejskiego staną się obiektami w modelowy sposób dostępnymi dla osób z niepełnosprawnościami.

Nasz Wrocław będzie miastem odpowiedzialnej polityki mieszkaniowej. **Zwiększę nakłady na budowę nowych mieszkań komunalnych**, szczególnie dla rodzin i osób, którym grozi marginalizacja i utrata dachu nad głową.

Nasz Wrocław będzie miastem wygodnym.

Dlatego:

– Stopniowo będę zwiększał nakłady na politykę mieszkaniową. W tym na likwidację substandardów mieszkaniowych (remonty częściowe i doraźne), na remonty połączone z termomodernizacją kamienic komunal-

nych i wspólnotowych, na remonty przestrzeni publicznych i podwórek na osiedlach okalających centrum (Przedmieście Odrzańskie, Przedmieście Oławskie, Ołbin, Kleczków, plac Grunwaldzki, Przedmieście Świdnickie, Księża Małe i Duże, Brochów), na rewitalizację 13 wrocławskich dawnych wsi i 3 miasteczek – m.in. Kowal, Swojczyc, Brochowa, Świniań i Pracze Odrzańskich, na program wzmacniania spójności społecznej i aktywnej polityki mieszkaniowej. Wyremontuję przynajmniej 150 kamienic.

- Zdecyduję zwiększyć liczbę nowo budowanych mieszkań komunalnych. Część z nich będzie w nowych, modelowych domach komunalnych. Konkretnie lokalizacje są do przedyskutowania, ale zakładam, że może to być zarówno centrum, jak i niektóre osiedla (jak Brochów, Psie Pole czy Leśnica). Część z tych nowych mieszkań chcę przekazywać najlepszym absolwentom naszych uczelni.
- Będę przekształcał należące do gminy pułostany na mieszkania komunalne.
- Uruchomię skuteczny system zamiany

mieszkań komunalnych. Skrócę czas oczekiwania na takie mieszkanie.

- Uruchomię program pomocowy dla mieszkańców zasobu komunalnego, w tym możliwość częściowego, warunkowego umorzenia zaległości czynszowych dla osób najuboższych.
- W urzędzie miejskim scalę kompetencje w zakresie polityki mieszkaniowej miasta w jednym pionie.
- Dam pierwszeństwo w przydzielaniu lokali komunalnych rodzicom samodzielnie wychowującym dzieci, ofiarom przemocy domowej, rodzinom wielodzietnym.
- Utworzę odrębny fundusz przeznaczony na inwestycje w małą infrastrukturę osiedlową. Będę w tych kwestiach ściśle współpracował ze spółdzielniami mieszkaniowymi i wspólnotami.
- Wrocław będzie miastem modelowego ładu przestrzennego – w ramach możliwości, jakie daje nam bardzo niedoskonałe polskie prawo. Wprowadzę nowe zasady kształtowania tego ładu w mieście. Wybrane osiedla obejmę programami rozwoju (będzie

to połączenie lokalnej strategii z dokumentem planistycznym). Będę je sporządzał we współpracy z ekspertami i mieszkańcami. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być spójne z tymi programami rozwoju. Nowo realizowane osiedla będą musiały uwzględniać wszystkie potrzeby społeczne – np. infrastrukturę edukacyjną, prozdrowotną, handel i usługi czy mieszkania dla osób uboższych. Będę walczył z chaosem przestrzennym, zadbam o estetyczną atrakcyjność i krajobraz miasta.

- Będę dążył do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego maksymalnej możliwej powierzchni Wrocławia – nawet 100 proc. miasta, jeśli pozwolą na to przepisy.
- Załatwię największą dziurę we wrocławskiej tkance komunalnej – zabuduję Plac Społeczny.

3. O zieleni i ochronie środowiska

Żyjemy w czasach, w których doceniliśmy wagę środowiska naturalnego. Wrocław, dzięki swojej wielkości i położeniu nad Odrą ma pod tym względem uprzywilejowaną pozycję. Właściwe wykorzystanie przyrodniczych wolnych przestrzeni miasta, jego parków i lasów oraz szczególnie rozbudowanej sieci rzecznej może dać nam kolejny impuls rozwoju.

W naszym Wrocławiu zadbamy o **miejsce dla zieleni w każdym jego punkcie**. Na osiedlach powstaną nowe skwery i trawniki. Wzdłuż ulic pojawią się szpalery drzew i ekrany z zielenią wertykalną, które zamienią asfaltowe i betonowe korytarze w zielone aleje. **Drzewa i krzewy będą sadzone przede wszystkim na obszarach publicznych**, w tym wokół szkół, przedszkoli i żłobków, placówek opiekuńczych, leczniczych,

kulturalnych i sportowych. Powstaną nowe parki i zieleńce.

Skutecznie i konsekwentnie będę wymagał przestrzegania norm i dobrych obyczajów w zakresie czystości na posesjach, skażenia powietrza, uciążliwych zapachów, hałasu, zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach przewidzianych w planach przestrzennych do zamieszkiwania.

Nasz Wrocław będzie miastem czystym, zielonym i ekologicznym.

Dlatego zobowiązuję się, że:

– Zbuduję od podstaw lub dokończę budowę 42 nowych parków i zieleńców – w całym mieście.

- Zrewitalizuję Promenadę Krzycką – malowniczy, zielony szlak wzdłuż nasypu na Krzykach (zwany Traktem Hugo Richtera). Przedłużę ją w obu kierunkach, przekształcając w pieszo-rowerową obwodnicę centrum Wrocławia. Chcę ten projekt zrealizować wspólnie z radami osiedli, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi przedsiębiorcami.
- Zrewitalizuję Wzgórze Partyzantów. Przerzucę kładkę ze Wzgórza nad Fosą Miejską – w kierunku Przedmieścia Oławskiego. Poprawię dostępność Parku Wschodniego.
- Zrealizuję projekt zielonych tętnic Wrocławia – zazieleniania i zadrzewiania wybranych głównych ulic.
- Zbuduję nowe kładki pieszo-rowerowe: Pasterska – Świętochowskiego; przy Śluzie Opatowickiej; Kuźniki – stadion – brakujące połączenie wzdłuż Ślęzy; Maślice-Rędzin; w Parku Millenijnym – połączenie dwóch części parku; nad ujściem Widawy. Zbuduję łączniki rowerowe między obszarem wałów nadodrzańskich a Parkiem Wschodnim.
- Będę konsekwentnie remontował wrocławskie podwórka i przestrzenie między-

blokowe. Będę je zazieleniać i otwierać na potrzeby osób słabszych: seniorów, dzieci, osób z niepełnosprawnościami. Uruchomię system wsparcia zachęcający wspólnoty mieszkaniowe do realizacji podobnych, własnych inwestycji.

- Będę chronił ogródki działkowe i współpracował z działkowcami. Chcę wspólnie z nimi tworzyć i ożywiać osiedlowe targowiska. Będę namawiał działkowców, by otwierali ogródki dla wszystkich mieszkańców. Uruchomię fundusz wparcia pomysłów działkowców.
- Będę dostosowywał przestrzeń do potrzeb osób słabszych – głównie seniorów, osób z niepełnosprawnościami i dzieci. W tym celu powstanie mapa barier Wrocławia, która pokaże co i gdzie należy usprawnić, naprawić, stworzyć.
- Poprawię bezpieczeństwo i komfort ruchu
 - uruchomię program budowy i napraw chodników. Zbuduję brakujące chodniki na trasach Księża Małe i Duże - Brochów - Jagodno - Wojszyce, Olimpia Port - Sępólno, Psie Pole - Kłokoczyce czy Złotniki - Żerniki.

- Będę prowadził politykę zazieleniania terenów przyległych do obiektów publicznych, w szczególności wokół żłobków, przedszkoli, szkół.
- Będę udostępniał kolejne tereny miejskie na rzecz programu WROśnij we WROclaw, czyli sadzenie drzew z okazji narodzin dzieci.
- Będę budował strzeżone parkingi rowerowe na osiedlach.
- Stworzę infrastrukturę dla taksówek rzecznych na Odrze.
- Zbuduję cztery nowe pływalnie: jedną na Psim Polu lub w rejonie Strachocina; drugą na Brochowie; trzecią na Gądowie; czwartą w rejonie Leśnicy, Stabłowic lub Złotnik.
- Zrewitalizuję przedwojenne kąpielisko na Niskich Łąkach nad Oławą. Utworzę tam centrum rekreacyjne i kajakowe.
- Stworzę cztery nowe kompleksy sportowe oraz pięć nowych, małych, osiedlowych hal sportowych dla mieszkańców.
- Zbuduję nową infrastrukturę rekreacyjną na rzekach i Fosie Miejskiej. Stworzę dziesięć slipów dla poprawy rekreacji i bezpieczeństwa (dla wędkarzy, WOPR i Straży

Pożarnej), m.in. przy Kładce Zwierzynieckiej, przy Stanicy na Biskupinie, na Osobowicach, w okolicach Mostu Milenijnego po stronie Popowic, na Strachocinie, na Maślicach. Stworzę rekreacyjne pętle kajakowe na Niskich Łąkach i wokół Wielkiej Wyspy. Udoostępnię fosę kajakom, rowerom wodnym, smoczym łodziom – zwłaszcza na odcinku przy Wzgórzu Partyzantów. Stworzę kąpieliska: przy ul. Połbina, obok Hobbita, w okolicach Wejherowskiej, przy Stanicy na Biskupinie. Stworzę nowe przystanie kajakowe, żeglarskie, motorowodne. Będę wspierał działania na rzecz rozwoju żeglarstwa we Wrocławiu.

- Będę tworzyć nowe miejsca dla rekreacji na osiedlach – dla wszystkich pokoleń. Czyli place zabaw, plaże, miejsca do grillowania, siłownie pod gołym niebem, miejsca spokojnych spacerów, rozmów i wypoczynku.
- We współpracy z ekspertami i mieszkańcami opracuję strategię wrocławskiego sportu. Zaproponuję przedsiębiorcom ulgi podatkowe za sponsorowanie sportu.
- Rozbuduję system opieki nad zwierzętami

– zarówno tymi, które mają właścicieli, jak i bezdomnymi. Uruchomię program szkoleń z dobrego życia w mieście – dla psów i ich właścicieli. Wesprę społecznych opiekuńców zwierząt, zapewnię im lepsze warunki działania. Przeznaczę więcej pieniędzy z budżetu niż dotąd na sterylizowanie bezdomnych psów i kotów. Będę tworzył wybiegi dla psów i kotów z pełną infrastrukturą sanitarną, nie tylko na osiedlach. We współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym usprawnię opiekę nad chorymi zwierzętami dzikimi.

4. O czystym powietrzu

Podstawą dobrej kondycji zdrowotnej jest czyste środowisko miejskie. Wiem, jak smog, hałas, kurz i pospolity brud wpływają na nasze samopoczucie. Powszechna higiena środowiska Wrocławia to zadanie dla nas wszystkich, ale zwłaszcza dla służb komunalnych, całej administracji.

Wyzwaniem dla Wrocławia jest **walka ze smogiem**. Rozpocznę ją od wymiany pieców w lokalach mieszkalnych i termomodernizacji budynków. Dołożę wszelkich starań, aby jak najszybciej **przyłączać budynki, zwłaszcza wielorodzinne do miejskiej sieci ciepłowniczej**. W ślad za tymi działaniami, wspólnie z mieszkańcami, będę egzekwować przestrzeganie norm i przepisów środowiskowych w każdym punkcie Wrocławia. Razem z radami osiedli i wspólnotami mieszkaniowymi **podejmę walkę z kurzem, błotem i ha-**

łasem w mieście. Utwardzanie miejsc parkingowych, szczególnie na podwórkach i poboczach dróg, montaż zielonych ekranów akustycznych, modernizacja nawierzchni ulic i progów spowalniających dla pojazdów to oczywiste działania, na które Wrocław stać.

Czysty Wrocław to **miasto bez śmieci w miejscach publicznych i na podwórkach**. Będę promować i wspierać budowę estetycznych osłon śmietnikowych, podziemnych kontenerów oraz nową gospodarkę odpadami komunalnymi w mieście bez podnoszenia opłat. Postawię na współpracę z organizacjami ekologicznymi i przedsiębiorcami, z którymi wypracujemy **efektywne metody zagospodarowywania odpadów i ich recyklingu**.

Nasz Wrocław będzie miastem zdrowym.

Dlatego:

- Moim celem jest osiągnięcie dobrych norm jakości powietrza. A więc nie więcej niż 35 dni w roku z przekroczeniami PM_{10} i średniorocznego stężenia $PM_{2,5}$ poniżej 100 proc. normy.
- Zdecydowanie postawię na rozbudowę sieci ciepłowniczej: będę podłączał do niej kolejne budynki komunalne.
- Będę inwestował w termomodernizację budynków komunalnych. Zwłaszcza w Śródmieściu, na Kleczkowie, na Przedmieściu Oławskim i na Wielkiej Wyspie.
- Wszystkie gminne budynki publiczne (m. in. żłobki, przedszkola i szkoły) zostaną ocieplone.
- Będę wspierał mieszkańców – zwłaszcza uboższych – w wymianie pieców.
- Uruchomię system doradztwa energetycznego dla mieszkańców.
- Uruchomię antysmogowy program edukacyjny, skierowany głównie do mieszkań-

ców, którzy nie mają centralnego ogrzewania.

- Wprowadzę dalsze ograniczenia dla ruchu samochodów ciężarowych po mieście.
- Będę współpracował z Marszałkiem Województwa oraz z gminami Aglomeracji Wrocławskiej, by wspólnie walczyć ze smogiem.
- Będę dbał o czystość miasta, w tym o sprawną gospodarkę odpadami, usuwanie graffiti, ograniczanie populacji szczurów.
- Podejmę skuteczną walkę z hałasem oraz z zanieczyszczeniami światłem.

5. O prężnej ekonomii, przedsiębiorczości, innowacjach

Rozwinę współpracę z Marszałkiem Województwa, by w pełni wykorzystać jego zasoby dla wspierania rozwoju gospodarczego. Będę wspierał dalszy rozwój stref gospodarczych i inkubatorów przedsiębiorczości, zbrojenie terenów pod aktywności gospodarcze, tworzenie start-upów, parków technologicznych i klastrów.

Będę zabiegał o równe szanse dla wszystkich firm działających na tym samym rynku. Będę wspierał rozwój produkcji, handlu i usług związanych z wykorzystaniem dolnośląskich zasobów naturalnych. Celem tych działań będzie m.in. poprawa jakości żywności dostępnej we Wrocławiu. Wykorzystując silne zaplecze akademickie będę działał na rzecz wzmacniania pozycji Wrocławia jako ważnego ośrodka ICT

- realizując projekty, które będą przyciągać

i wzmacniać inwestycje z nurtu przemysłu 4.0. Będę wspierał pozyskiwanie kompetencji wymaganych w zawodach przyszłości. Prowadząc działania na rzecz zmiany struktury produkcji i świadczonych usług w kierunku szczególnie nowoczesnych branż i technologii. Będę pamiętał o konieczności utrzymania niskokwalifikowanych miejsc pracy. Prawo do pracy musi być we Wrocławiu dobrem dostępnym dla wszystkich.

Nasz Wrocław będzie miastem prężnej i innowacyjnej gospodarki.

Dlatego:

- Stworzę sieć stref przedsiębiorczości oraz inkubatorów – otwartych na każdą działalność biznesową, nie tylko innowacyjną, zwłaszcza

na lokalne, mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

- Uruchomię osiedlowe strefy aktywności gospodarczej, w których lokalni przedsiębiorcy będą mogli liczyć na ulgi, doradztwo administracyjno-księgowe i wsparcie w nawiązywaniu kontaktów biznesowych.
- Będę uruchamiał programy pomocowe dla wrocławskich przedsiębiorców.
- Zapewnię ulgi w podatku od nieruchomości tym parkom technologicznym i inkubatorom przedsiębiorczości, które przejdą międzynarodowe i rządowe procesy certyfikacji oraz będą przeznaczać swoje zyski na wsparcie lokalnych przedsiębiorstw.
- Na potrzeby nowych stref przedsiębiorczości będę przeznaczał przede wszystkim nieuzbrojone tereny należące do gminy. Na po-

trzeby nowych inkubatorów będę wyszukiwał wymagające przebudowy wolne budynki należące do gminy lub Skarbu Państwa. Stworzę przynajmniej trzy takie nowe tereny pod inwestycje i działalność gospodarczą, adresowane głównie do lokalnych przedsiębiorców.

- Będę uruchamiał programy pomocowe dla wrocławskich przedsiębiorców.
- Specjalnym nadzorem obejmę takie obszary jak tereny dawnego Pafawagu – a więc miejsca, gdzie mamy szczególnie dużo małych i średnich przedsiębiorstw. W porozumieniu z nimi będę wzmacniał te tereny infrastrukturalnie.
- Będę wspierał eksport wrocławskich produktów i usług. Będę wspierał zagraniczne misje gospodarcze wrocławskich firm.
- We współpracy z zainteresowanymi firmami będę ożywił dawne trakty i place handlowe, zwłaszcza w centrum miasta.
- Wraz z zainteresowanymi firmami wprowadzę system zachęt, by ich pracownicy jeździli częściej komunikacją miejską, niż samochodami. Oferta będzie w pierwszej kolejności przeznaczona dla firm ulokowanych w par-

- kach technologicznych i centrach biznesowych.
- Uruchomię dla wrocławskich przedsiębiorców program wsparcia w zakresie podstawowych usług (administracyjnych, księgowych...) oraz doradztwa ekonomicznego i sieciowania.
 - Opracuję i wdrożę program wsparcia mikroprzedsiębiorstw (firmy rodzinne, mały handel, rzemiosło, działalność artystyczna i kulturowa itd.).
 - Będę wspierał biznesowe wykorzystanie lokalnego designu i wzornictwa przemysłowego.
 - Usprawnię obsługę przedsiębiorców przez urząd miejski.
 - Będę przekonywał inwestorów, by tworzyli i prowadzili własne żłobki, przedszkola, punkty opieki zdrowotnej, zwłaszcza poza centrum miasta.
 - Dam zameldowanym we Wrocławiu mieszkańcom pakiet atrakcyjnych ulg na Urban-Card Premium.
 - Uruchomię Wrocławski Budżet Przedsiębiorczości i Innowacji – z procentu od zysków spółek miejskich.
 - Będę wspierał prace nad tworzeniem i wprowadzaniem na rynek produktów i usług, które będą przyczyniały się do poprawy jakości naszego życia (np. w zakresie ograniczania smogu czy wspomagania osób starszych), a przy tym będą miały potencjał komercyjny. Chcę, by tego typu projekty rodziły się nie tylko na uczelniach i w dużych parkach technologicznych, ale i w małych, osiedlowych fab labach. Będę wspierał ich tworzenie i prowadzenie. Będę wspierał lokalną produkcję, handel i usługi związane z żywnością, zielenią i środowiskiem – zwłaszcza te, które będą wzmacniać osiedla. Temu właśnie mają m.in. służyć osiedlowe ryneczki i targowiska. Zamierzam wspierać wszelkie działania, których celem jest podtrzymanie pozycji Wrocławia jako ważnego ośrodka ICT – zwłaszcza te, które będą przyciągać i wzmacniać inwestycje z nurtu przemysłu 4.0.
 - Stworzę sieć małych parków technologicznych i terenów inwestycyjnych. Realizowane tam będą szkolenia z takich technologii jak Big Data, Internet Rzeczy, 3D, chmura – dedykowane m.in. nauczycielom. W sieci będą m.in. fab laby. Sieć obejmie swoimi programami i działaniami 30 tys. osób w cztery lata. Ich najlepsze pomysły będą rozwijane i wdrażane.
 - Będę wspierał pozyskiwanie kompetencji wymaganych w zawodach przyszłości. Umożliwię zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez działania praktyczne, eksperymenty miejskie.
 - Rozwinę takie programy jak Wrocław Koduje 2.0. Szkoleniem w ramach takich projektów trzeba objąć kolejnych 500-650 nauczycieli we Wrocławiu.
 - Będę wspierał programy nauki kreatywności w przedszkolach, szkołach i domach kultury.

6. O dobrej edukacji i kulturze dla wszystkich

Kultura i edukacja mają dla wrocławianek i wrocławian wyjątkowe znaczenie. Trzeba je chronić, pielęgnować i nade wszystko stale w nie inwestować. Przed nami wyzwania społeczne związane zarówno z procesami demograficznymi, postępowaniem technologicznym, jak i chaotyczną reformą oświaty. Zadaniem samorządu jest sprostanie tym wyzwaniom.

W naszym Wrocławiu zarówno mieszkańcy, jak i twórcy będą czuli, że nadal mieszkają w europejskiej stolicy kultury. **Kultura będzie stale obecna i dostępna na osiedlach**, poprzez Centra Aktywności Lokalnej, domy kultury oraz inicjatywy samych mieszkańców, w szkołach i placówkach pozaszkolnych, w formie szerokiej oferty edukacji kulturalnej. Każdy talent będzie miał we Wrocławiu

szansę ujawnić się i rozwijać.

Miejska polityka edukacyjna i kulturalna będzie nastawiona na **ułatwianie codziennego życia, zwłaszcza pracującym i wychowującym dzieci rodzicom**. Będę poszerzać zakres i formy zajęć pozalekcyjnych, połączonych ze świetlicą i stołówką. W te działania będę angażować wrocławskich twórców i artystów. Zadbam o pełniejsze wykorzystanie obiektów publicznych do prowadzenia lokalnych zajęć edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych.

Mając świadomość cywilizacyjnych i kulturowych wyzwań, zadbam o **rozwój i upowszechnianie kompetencji cyfrowych i medialnych** oraz tworzenie elektronicznych systemów informacji i udostępniania zasobów kultury. Są

one niezbędne do sprawnego funkcjonowania także w innych sferach, np. **e-urząd** czy **e-zdrowie**. Działania te kierowane będą zwłaszcza do seniorów i młodzieży, w celu budowania międzypokoleniowych mostów i pełnego wykorzystania potencjału doświadczenia oraz innowacyjności wrocławianek i wrocławian.

Po roku Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu poszerzyła się **przestrzeń twórcza dla artystów i menedżerów kultury**. Wrocławscy twórcy oraz pracownicy instytucji kultury potrzebują stałego wsparcia, żeby tę przestrzeń w pełni i jak najlepiej zagospodarować, kreując unikalne dla naszego miasta dzieła i wartości. Szczególny potencjał rozwojowy dla Wrocławia mają uczelnie wyższe. **Będę rozwijać mechanizmy współpracy miasta ze środowiskiem akademickim, szanując przy tym autonomię uczelni**. Wiedzę i doświadczenie pracowników naukowych oraz innowacyjność studentów chcę wykorzystać w kształtowaniu rozwiązań służących poprawie warunków życia w naszym mieście.

Kultura wrocławska to nie tylko przestrzeń twórczości, edukacji i czasu wolnego. To także znaczący sektor gospodarki. Przemysł kreatywny stale się powiększa. Chcę, aby we Wrocławiu jego znaczenie rosło. Jest on jednym z najważniejszych kanałów promocji i przyciągania do miasta najbardziej kreatywnych twórców i menedżerów.

Nasz Wrocław będzie miastem twórczym.

W pierwszej kolejności:

- Będę zabiegał o to, by wrocławskie uczelnie uwzględniały w swojej działalności oczekiwania mieszkańców Wrocławia. Podejmę współpracę z uczelniami na rzecz ściągania i finansowania studentów i naukowców z zagranicy.
- Będę wspierał działania, które zagwarantują wrocławskim uczelniom status badawczy. Zwłaszcza rozwój infrastruktury naukowej istotnej dla wzmocnienia międzynarodowej pozycji uczelni, w tym: zakupy dostępu do bazy specjalistycznych czasopism i publi-

- kacji; składanie szczególnie istotnych wniosków grantowych wymagających wkładu własnego uczelni poprzez utworzenie funduszu celowego; dofinansowanie kosztów publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych; współfinansowanie staży naukowców za granicą; stypendia dla naukowców; kierunki studiów z udziałem studentów zagranicznych.
- Będę wspierał finansowo uczelnie, które wezmą udział w ministerialnym programie Strategia Doskonałości – Uczelnie Badawcza.
 - Będę rozwijał współpracę z uczelniami w obszarze nauk stosowanych, poprzez partnerstwo w projektach, których efekty mogą służyć naszemu miastu.
 - Rozwinę w urzędzie miejskim i podległych mu jednostkach i spółkach program praktyk dla studentów, we współpracy z wrocławskimi uczelniami.
 - Będę wspierał ściąganie spoza Wrocławia specjalistów z różnych dziedzin – także we współpracy z wrocławskimi uczelniami.
 - Będę realizował i rozwijał strategię *Kultura* –

Obecna!

- Będę wspierał wszelkie działania na rzecz wzmacniania relacji pomiędzy władzami samorządowymi a środowiskiem kulturalnym miasta.
- Będę wspierał projekty kulturalne na osiedlach. Wzmocnię osiedlowe domy kultury.
- Dam ulgi lokalom, które będą organizować występy wrocławskich artystów.
- Będę zabiegał o pełne zrealizowanie programu modernizacji i rozbudowy Opery Wrocławskiej, dokończenie modernizacji Muzeum Archidiecezjalnego oraz o nową siedzibę dla Muzeum Poczty. Będę starał się przywrócić kulturze budynek dawnego kina Lwów.
- Będę zabiegał o pozycję Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w Polsce oraz o jego rozbudowę o Muzeum Książąt Lubomirskich, w którym będzie można w pełni udostępnić nasze lwowskie dziedzictwo.
- Będę wspierał rozwój czytelnictwa w mieście.
- Nauczycielom zapewnię ulgi na usługi miejskie i bilety do miejskich instytucji.

- Zaproponuję władzom powiatów i gmin województwa uruchomienie programu uczestnictwa młodzieży szkół średnich z regionu we wrocławskich wydarzeniach kulturalnych.
- Będę wspierał i rozwijał projekty edukacyjne we Wrocławiu (np. Szkoła w mieście, Edukacja w miejscach pamięci) oraz wszelkie inicjatywy związane z edukacją obywatelską, prawami człowieka i łączeniem pokoleń.
- Będę wspierał i inicjatywy łączące edukację z rozwojem zawodowym ucznia, by ułatwiać młodym ludziom start na rynku pracy.
- Dostosuję infrastrukturę placówek edukacyjnych do potrzeb współczesnej edukacji opartej na technologii cyfrowej oraz nowoczesnych metod pracy z uczniem.
- Będę rozwijał system stypendiów dla studentów i uczniów zdolnych.
- Zwiększę nakłady finansowe na zajęcia dodatkowe dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz na zajęcia pozalekcyjne.
- Podniosę wysokość dodatków motywacyjnych dla nauczycieli, w szczególności dla

wychowawców klas.

- Będę wspierał rozwój zawodowy wrocławskich nauczycieli.
- Będę oceniał jakość pracy szkoły poprzez wyniki egzaminów zewnętrznych i innych badań edukacyjnych (np. wskazujących na edukacyjną wartość dodaną).
- Będę wspierał prowadzenie półkolonii we Wrocławiu. Wszystkie wrocławskie dzieci powinny mieć możliwość skorzystania z takich miejskich półkolonii podczas wakacji.
- Będę dbał o dobre wykorzystanie czasu wolnego przez wrocławskie dzieci i młodzież.

7. O bezpiecznej rodzinie, szczęśliwych pokoleniach, zdrowiu i sporcie

Zdrowie wrocławianek i wrocławian jest dla mnie najważniejsze. Lepiej i taniej jest zapobiegać chorobom, niż je leczyć. Dlatego będę z całą mocą wspierać w naszym Wrocławiu wszelkie działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia każdej generacji oraz godnego i aktywnego życia seniorów.

Bardzo istotne jest zdrowie dzieci, bo od niego zależy zdrowie dorosłego pokolenia. Chcę realizować w naszym mieście **autorski program „Wrocław kocha swoje dzieci”**, obejmujący: coroczne badania profilaktyczne wszystkich dzieci, zapewnienie opieki medycznej w szkołach, promowanie i udostępnianie szczepień ochronnych oraz prowadzenie edukacji zdrowotnej dla dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli i wychowawców. Wspierać też będę

rozwój nowoczesnej opieki prenatalnej, od szkół rodzenia począwszy, a skończywszy na badaniach przesiewowych w kierunku wykrywania wczesnych wad rozwojowych.

Będę wspierał wszelkie działania Marszałka Województwa zmierzające do rozbudowy bazy leczenia zamkniętego we Wrocławiu. W szczególności wspomogę budowę nowego szpitala onkologicznego we Wrocławiu wraz z wdrożeniem wojewódzkiego programu zapobiegania i leczenia nowotworów.

Opiekę nad osobami niesamodzielnymi, niezależnie od ich wieku, uważam za jedno z ważniejszych zadań. **Stworzę przyjazny system, w którym znajdą swoje miejsce środowiskowe usługi opiekuńcze, dzienne domy pobytu**

i opieki medycznej oraz programy wsparcia dla rodzin i pomocy sąsiedzkiej. A także Kluby Seniora współdziałające z Centrami Aktywności Lokalnej.

W zakładach opiekuńczo-leczniczych, domach pomocy społecznej, domach dziennego pobytu i hospicjach zamierzam zwiększyć liczbę miejsc. **Będę wdrażać i upowszechniać nowoczesne formy opieki z obszaru e-zdrowia**, takie jak teleopieka, telediagnostyka, tele-rehabilitacja.

Zamierzam wspierać inicjatywy placówek medycznych i organizacji chroniących prawa pacjentów, które działają na rzecz osób chorych, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym.

Będę wspierał promocję dolnośląskiego rolnictwa i odbudowę przemysłu rolno-spożywczego w celu poprawy jakości żywności dostępnej we wrocławskich placówkach handlowych i usługowych.

Bezpieczeństwo to jedna z podstawowych potrzeb każdego człowieka, dotyczy wszystkich bez względu na płeć czy wiek. Dołożę starań, aby wraz z rozwojem aglomeracji wrocławskiej wzrastał również poziom bezpieczeństwa i jego poczucie wśród mieszkanki i mieszkańców. Wykorzystam do tego wszystkie możliwe narzędzia, jakimi dysponuje samorząd. Wrocław należy do najczęściej odwiedzanych miast zarówno przez turystów zagranicznych, jak i krajowych. Podejmę niezbędne kroki do zapewnienia bezpieczeństwa pobytu odwiedzającym oraz rezydentom obcego pochodzenia.

Nasz Wrocław musi być miastem bezpiecznym.

Dlatego:

- Będę stale rozwijał program wsparcia rodzin wielodzietnych. Zapewnię atrakcyjne wyprawki dzieciom z ciąż mnogich.
- Będę wspierał tworzenie i działanie instytucji i infrastruktury służących kobietom w ciąży, bezpiecznym i komfortowym porodom, swobodnemu korzystaniu z przestrzeni miasta przez matki z najmniejszymi dziećmi. Wprowadzę program poprawy standardów opieki poporodowej.
- Będę działał na rzecz poprawy dostępności miejsc w żłobkach. Docelowo żłobki obejmą opieką 7,5 tys. dzieci rocznie. Moim priorytetem będzie tworzenie żłobków na nowych osiedlach, ubogich w infrastrukturę dla dzieci.
- Poprawię dostępność miejsc w przedszkolach
- Utworzę wydzielone, autonomiczne strefy dla dzieci (np. duże przestrzenie do zabaw powiązane bezpiecznymi drogami dojścia i dojazdu – dla małych pieszych i rowerzy-

stów). Będę budował bezpieczne szlaki dojazdu do przedszkoli, szkół, domów kultury, placów zabaw, obiektów sportowych oraz szlaki pieszo-rowerowe, które połączą podwórka i osiedla.

- Wprowadzę program przeciwdziałania przemocy wobec kobiet – w tym uruchomię specjalny, całodobowy numer dla ofiar przemocy.
- Będę promował i wdrażał podpisaną w 2017 r. przez władze miasta Kartę Różnorodności, która zapobiega dyskryminacji i zapewnia równość szans w miejscu pracy. Wprowadzę w szkołach specjalne zajęcia antydyskryminacyjne i przeciwdziałające wykluczeniom, w tym specjalny kurs przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i budowania otwartości wobec różnorodności społecznej i kulturowej.
- Obejmę programem profilaktyki dentystrycznej wszystkich uczniów w naszych szkołach podstawowych. Zwiększę liczbę szczepionek przeciwko grypie dla osób powyżej 65. roku życia przynajmniej dwukrotnie.

- Wprowadzę pakiety badań profilaktycznych w wybranych przychodniach dla poszczególnych grup wiekowych. Zapewnię bezpłatne badania okresowe dla osób powyżej 65. roku życia.
- Uruchomię Wrocławski Fundusz Senioralny. Przeznaczę go na wsparcie takich działań jak: wycieczki krajowe i zagraniczne, uniwersytety dla seniorów w różnym wieku, Kartę Seniora, trenerów senioralnych, odpowiednio przystosowane obiekty sportowe, gry, naprawy domowe, dowóz taksówkami w pilnych przypadkach, koperty życia.
- Osiągnę porównywalny z niemieckim wskaźnik opieki geriatrycznej – ok. 2 geriatrów na 100 tys. mieszkańców.
- Uruchomię sieć osiedlowych punktów wsparcia i aktywności seniorów. Obejmę seniorów systemem kompleksowej, spersonalizowanej opieki gerontologicznej i psychogerontologicznej. Wspomogę rodziny i opiekunów osób starszych.
- Uruchomię pogotowie gerontologiczne. Będę wspierał aktywizację zawodową seniorów.
- Wspomogę finansowo opiekunów osób cierpiących na chorobę Alzheimera.
- Powołam rzecznika spraw seniora i opiekuna.
- Będę otwierał miasto dla osób z niepełnosprawnościami. Tacy mieszkańcy powinni mieć swobodny dostęp do obiektów publicznych, komercyjnych, sportowych, kulturalnych. Będę tworzył komunalne mieszkania przyjazne osobom z niepełnosprawnościami – i to w różnych częściach Wrocławia.
- Wzmocnię Straż Miejską, także finansowo. Opracuję i wdrożę kilkuletni program działania i rozwoju Straży Miejskiej. Wprowadzę program zwiększania bezpieczeństwa na osiedlach: pojawią się na nich nowi strażnicy miejscy. Zadbam także o koordynację działań rad osiedli, strażników miejskich i dzielnicowych policji.
- Będę wspierał wrocławską Policję.
- Będę rozwijał sieć monitoringu miejskiego, w tym również na osiedlach oddalonych od ścisłego centrum miasta.
- Będę kontynuował prace infrastrukturalne zmierzające do poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i skrzyżowaniach.
- Zadbam o umacnianie bezpieczeństwa dzieci, rodzin i seniorów.
- Konsekwentnie będę wspierał działania zmierzające do skutecznego ograniczenia sprzedaży tzw. dopalaczy.
- Zwiększę środki na sfinansowanie zadań bieżących realizowanych przez Komendę Miejską Policji w ramach „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2017–2020”. Zadbam o to, by programy przygotowywane na następne okresy były adekwatne do zmieniających się potrzeb i odpowiednio finansowane.
- Będę wzmacniał i rozwijał służby odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo i obronę cywilną, w tym działalność Centrum Zarządzania Kryzysowego.

8. O silnych osiedlach, twórczych partnerstwach, aktywnych mieszkańcach

Jesteśmy dumni z Wrocławia i bycia wrocławiankami i wrocławianami. Wykorzystaliśmy szansę, jaka się pojawiła wraz z odbudową samorządu. Pokazaliśmy, że tworzymy prawdziwie otwartą, pracowitą i solidarną wspólnotę. Rzeczy ważne, ciekawe i piękne muszą dziać się nie tylko w centrum podczas świątecznych wydarzeń, ale na co dzień, na naszych podwórkach i osiedlach, zwłaszcza tych odległych od ratusza.

Nasz Wrocław będzie wspierać **wszystkie inicjatywy społeczne, wzmacniające lokalną i międzypokoleniową więź, solidarność** oraz poprawiające jakość życia w całym mieście. **Organizacje społeczne, stowarzyszenia, ruchy miejskie, samorządy gospodarcze i inicjatywy mieszkańców będą rzeczywistym partnerem** władz i administracji miejskiej przy podejmowaniu decyzji.

Rady osiedli, miejsca spotkań organizacji pożytku publicznego, seniorów, organizacji konsumenckich, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, młodzieży będą przestrzeniami stałej wymiany informacji, opinii i konsultacji.

Zapewnię warunki do równomiernego i równoważonego rozwoju społecznego. Dlatego na osiedlach powstaną **Centra Aktywności Lokalnej**, które będą animować i wspierać miejscowe projekty kulturalne, edukacyjne i sportowe oraz wzmacniać więzi sąsiedzkie i międzypokoleniowe. Będą one także **miejskimi ośrodkami informacji i poradnictwa obywatelskiego**, ułatwiającymi nasze codzienne życie. Powstaną w porozumieniu z radami osiedli, organizacjami pozarządowymi oraz inicjatywami mieszkańców.

Od wielu lat odpowiadam za gospodarowanie dużymi, publicznymi środkami. Wiem jak dobrze działający samorząd sprzyja ludziom w pokonywaniu codziennych i trudnych problemów życiowych, a jak bezduszość i biurokracja przeszkadzają w ich rozwiązywaniu. Są to doświadczenia i praktyczna wiedza, z których będę korzystać pracując dla wrocławianek i wrocławian.

Skuteczne rozwiązywanie naszych miejskich problemów i potrzeb wrocławianek i wrocławian zależy w głównej mierze od pozyskania właściwych informacji. Tylko słuchając mieszkańców i współdziałając z Wami można budować sprawne i przyjazne miasto. Dlatego w pierwszej kolejności chcę utworzyć **miejski system informacji i konsultacji społecznych**,

wraz z łatwo dostępną infolinią i otwartymi portalami społecznościowymi. Będę dbać o przejrzystość urzędu oraz o pełną i łatwą dostępność informacji publicznych. Szczególnymi miejscami wymiany informacji publicznych, konsultacji społecznych i poradnictwa obywatelskiego będą Centra Aktywności Lokalnej.

Zmienię Wrocław w miasto dobrze zorganizowane. Będę budować i wzmacniać międzypokoleniową więź, solidarność i tradycyjną wrocławską wielokulturowość, a także przeciwdziałać marginalizacji i wykluczeniu, przemocy domowej, zwłaszcza wobec kobiet, dzieci i seniorów, oraz nietolerancji i dyskryminacji. Chcę Wrocławia, z którego nadal po ludzku będziemy dumni.

Nasz Wrocław będzie Miastem otwartym na mieszkańców!

Dlatego:

– Na pięciu osiedlach zrealizuję modelowy

zestaw: rewitalizację pętli komunikacyjnej (lub otoczenia innego ważnego przystanku), mały rynek i targowisko. W przyszłości chciałbym, by podobne rozwiązania pojawiły się na większości naszych osiedli.

- Zwiększę fundusz na realizację osiedlowych pomysłów. Będę szczególnie wspierał te projekty osiedlowe, które są zgodne ze Strategią Wrocław 2030. Dam radom osiedli większy wpływ na jej wdrażanie.
- Poprawię relacje urzędu miasta z radami osiedli. Będę lepiej informował rady o ważnych dla ich osiedli pomysłach inwestycyjnych i proponowanych planach przestrzennych. Będę często i uważnie zasięgał opinii rad osiedli w takich sprawach.
- Nie będę likwidował istniejących osiedli. Będzie ich nadal 48. Chyba że same rady osiedli zaproponują zmniejszenie tej liczby.
- Dla wzmocnienia osiedlowych ryneczków i targowisk utworzę wokół nich lokalne strefy aktywności gospodarczej. Miejscowi przedsiębiorcy będą mogli liczyć tam na ulgi.
- Przeprowadzę konkursy architektoniczno-

-urbanistyczne na koncepcje odnowy lub budowy nowych ratuszy osiedlowych w kilku wybranych punktach miasta.

- Otworzę kolejnych 13 Centrów Aktywności Lokalnej.
- Będę promował współpracę między osiedlami.
- Będę wspierał projekty sportowe i rekreacyjne na osiedlach.
- Będę szczególnie wspierał te osiedlowe projekty kulturalne, sportowe i rekreacyjne, które będą adresowane do dzieci, młodzieży i seniorów.
- Będę spotykał się z radnymi osiedlowymi i mieszkańcami na osiedlach.
- Wzmocnię Wrocławski Budżet Obywatelski.
- Użyję wszelkich dostępnych i legalnych środków, aby wypełnić grupy neofaszystowskie z Wrocławia. Będę składać zawiadomienia o podejrzeniach popełnienia przestępstw np. na tle nienawiści rasowej i przerywać marsze, podczas których są popełniane przestępstwa oraz jest zagrożone życie, zdrowie i mienie mieszkańców.
- Wprowadzę program edukacji młodych

wrocławianek i wrocławian na rzecz tolerancji, otwartości oraz wielokulturowej historii Wrocławia.

- Poprawię funkcjonowanie urzędu miejskiego. Będę rozwijał lokalną e-administrację – tak, by jak najwięcej spraw można było załatwiać przez internet.
- Wzmocnię kontrolę władz miasta nad przetwarzanymi przez urząd miejski danymi cyfrowymi. Opracuję i wdrożę strategię cyfryzacji Wrocławia, obejmującą nie tylko rozwój e-administracji, ale także nowe sposoby pozyskiwania usług, mieszkańców i kapitałów przez miasto. Będę wzmacniał bezpieczeństwo cyfrowe Wrocławia.
- Wspólnie z Marszałkiem Województwa będę zabiegał o przyjęcie i wdrożenie ustawy metropolitalnej, która da Wrocławowi i sąsiednim gminom 300 mln zł na inwestycje.

Nasz Wrocław jest Miastem odpowiedzialnym.

na Prezydenta Wrocławia

Jacek
Sutryk

Wspólna sprawa Wrocław

**POPIERANY PRZEZ: PLATFORMA OBYWATELSKA | NOWOCZESNA
RAFAŁ DUTKIEWICZ | SLD**

sutryk.pl